

GLOKOM

FR-HYE-04-314-02

Glokom Nedir? Halk arasında "**Göz Tansiyonu, Karasu Hastalığı**" adıyla da bilinen glokom, milyonlarca insanı etkileyen yaygın bir göz hastalığıdır. Tedavi edilmez ise görme kaybına neden olabilir. Glokomda, göz içindeki sıvı basıncı, görme yeteneği için gerekli olan göz sinirine zarar verecek düzeyde yüksektir. Sıklıkla 40 yaşın üzerinde oluşan glokom genellikle yıllar içinde çok sinsi ilerler. Bu; en sık görülen glokom tipi olup "Primer Açık Açılı Glokom" olarak adlandırılır. Bu süre içinde glokomlu kişilerin bir bölümünde de hastalığa ait herhangi bir belirti görülmez. Glokom, birçok hasta tarafından ancak ileri dönemde ve belirgin görme kaybı ortaya çıktığında fark edilebilir. Glokomda görme kaybı oluştuktan sonra geri dönüş olmadığından erken tanı önemlidir. Normal göz muayenesi sırasında tespit edilen anormal göz içi basıncı artışı hastalığın ilk belirtisi olabilir. Göz doktorunca düzenli aralıklarla yapılan muayeneler glokomun erken tanı ve tedavisi için en iyi yoldur. Diğer bir glokom türü ise yine ileri yaşlarda ani olarak krizle ortaya çıkan dar açılı glokomdur. Şiddetli göz ağrısı, görme azalması, gözde kızarıklık ve bulantı, kusma ile karakterize bir tablodur. Acil tedavi gerektirir. Bebeklikte ve çocukluk çağında izlenen türlerinde gözde sulanma, ışığa karşı hassasiyet ve gözde büyüme izlenir. **Glokoma ne sebep olur?** Normalde bazı göz dokularının beslenmesi için göz içerisinde sürekli olarak bir sıvı yapılır ve bu göz içi sıvısı aynı zamanda sürekli olarak da bazı yollarla (trabeküler şebeke) gözü terk eder. Glokom, göz içi sıvısını dışarı boşaltan kanallarda yapısal olarak tıkanıklık oluşması nedeniyle sıvının yeterli boşalmaması ve buna bağlı olarak göz içi basıncının artması sonucu oluşur. Yükselen göz içi basıncı görme sinirine zarar vererek sinirin ölümüne neden olur. Bazı hastalarda ise göz içi basıncı normal olduğu halde görme sinirindeki kan akımının bozuk olması nedeniyle görme siniri aynı şekilde tahrip olur (Normal Basıncılı Glokom). Görme siniri hücreleri öldüğü zaman da kalıcı görme kaybı oluşur.

Glokom nasıl teşhis edilir? Glokom dikkatli bir göz muayenesi ile teşhis edilir. Teşhise yönelik göz muayenesinde göz doktoru: -Tonometre adı verilen bir aletle göz içi basıncınızı ölçer. Göz dibi muayenesi yaparak göz sinirlerini inceler.

-Gerekli görürse görme alanında kayıp olup olmadığını belirlemek için görme alanı testi yapar. - Görme siniri ve sinir lifi tabakasını inceleyen ileri yöntemler de uygulanabilir. Hatırlayın ki glokom herkeste olabilir. Glokoma bağlı görme kaybını engellemenin tek yolu erken tanıdır. Görme alanında glokoma bağlı belirgin hasar olmadıkça hasta bu kayıpların farkına varamaz. Bu nedenle düzenli aralıklarla göz muayenelerinin ve görme alanı gibi ileri tetkiklerin yapılması önemlidir.

Kimler glokoma eğimlidir? Glokom dünyada milyonlarca kişide görülen ve her insanda ortaya çıkabilecek bir hastalıktır. Bununla birlikte bazı faktörler hastalığın ortaya çıkma riskini arttırabilir.

Glokom riskini arttıran faktörler şunlardır:

- İlerleyen yaş
- Ailede glokom öyküsü (Genetik yatkınlık)
- Sigara
- Şeker hastalığı
- Yüksek-Düşük kan basıncı
- Miyopi
- Uzun süreli kortizon tedavisi
- Göz yaralanmaları
- Migren

Bu özelliklere sahip kişilerin glokom yönünden göz muayenelerini yaptırmaları uygun olur.

Glokom iyileşebilir mi? Glokom tanı konulduktan sonra tamamen iyileştirilip ortadan kaldırılamaz; fakat birçok olguda uygun tedavi ile başarılı olarak kontrol altında tutulabilir, görme kaybının ilerlemesi engellenebilir. Eğer glokomunuz varsa, hastalığın tedavisi ve izlenmesi hayatınızın geri kalan bölümünde sürekli olarak devam edecektir. Bu nedenle göz doktorunuzun izleme programına düzenli olarak uymanız ve önerilen tedaviyi dikkatle uygulamanız çok önemlidir.

Glokom nasıl tedavi edilir? Açık açılı glokom öncelikle göz içi basıncını düşüren çeşitli ilaçlarla tedavi edilir. Bu ilaçlar genellikle göz damlası şeklindedir. Gerekirse cerrahi ve lazer girişimleri de uygulanabilir. Bu tedavilerin amacı hastanın kalan görmesinin korunması olup **görmeyi arttırmazlar**. Cerrahi işlem gereken hastalarda ameliyat sonrası göz tansiyonu yükselerek tekrar damla kullanmaları gerekebilir, ameliyat sonrası gözleri mikrop kaparak nadirde olsa görmeleri daha da azalabilir. Kriz ile ortaya çıkan dar açılı tipinde tedavi çok acildir. Doğuştan glokomda ise tedavi esas olarak cerrahidir. Bazı hastalarda birden fazla cerrahi girişim de gerekebilir.

Göz damlaları ne sıklıkla kullanılmalıdır? Göz damlalarının her gün kullanılması zorunludur. Önerilen ilaç tedavisine bağlı olarak göz damlasını ya da damlalarını günde bir veya birkaç kez düzenli aralıklarla damlatabilirsiniz. İlaçları her gün kullanmak ve aynı saatlerde damlatmaktır muayeneye gelirken de mutlaka ilacınızı damlatmanız gerekmektedir. Her zaman doktorunuzun önerilerini izlemelisiniz.

Her zaman aynı damlaları mı kullanacağım? Glokomun ilerleyici bir hastalık olması sebebiyle göz doktorunuzun göz damlalarınızı değiştirmek veya tedavinize başka göz damlalarını eklemek zorunda kalabilir. Bu değişikliklerin yapılmasındaki ilk neden göz içi basıncını kontrol altında tutabilmek ve görme alanınızı korumaktır. Ayrıca kullandığınız damlaların ortaya çıkabilecek yan etkileri de bu değişikliklerin yapılmasını gerektirebilir. *Glokom tedavisi sırasında göz damlalarının değiştirilmesine neden olabilecek bazı faktörler:* - Etkinlik-Göz damlaları göz içi basıncını yeterli derecede kontrol ediyor mu? - Medikal yan etkiler-Göz damlalarının kötü yönde etkileyebileceği başka bir hastalığınız var mı? - Gözde alerjik veya başka reaksiyonlara yol açıyor mu? - Yaşam tarzını etkileyen yan etkiler-Göz damlaları günlük yaşamınızı etkiliyor mu? Eğer günlük yaşamınızı sınırlayan yan etkilerle karşılaşırsanız onları doktorunuza bildiriniz.

İzlemem gereken basit kurallar var mı? *Evet,* - İlacınızı doktorunuzun önerdiği şekilde kullanın! İlacınızı her gün aynı saatte alın! Bu şekilde göz damlanızı hem daha kolay hatırlayabilirsiniz hem de daha etkili olmasını sağlarsınız. - Günlük normal yaşamınızı etkileyen herhangi bir yan etkiyi doktorunuz ile görüşün. - Doktorunuzun programladığı kontrol randevularınıza uyun! Hastalığınız ancak doktorunuzun düzenli kontrolü altında olduğunuz zaman başarılı olarak tedavi edilebilir. - Göz doktorunuzu diğer hastalıklarınız için aldığınız ilaçlar hakkında uyarın! Göz doktorunuzun dışında başka bir doktora muayene olduğunuzda ona sizin glokomunuz olduğunu da bildirin. - Glokom kalıtsal olabileceği için ailenizdeki bütün bireyleri düzenli olarak göz muayenesi olmaları için uyarın! - Periyodik görme alanı muayenelerinizi doktorunuzun önerisiyle yaptırın.

HATIRLAYIN: *Glokom tedavisinde sizin rolünüz çok önemlidir. Glokom kronik bir hastalık olduğundan tedavi ömür boyu sürer ve kararlılık ister. Fakat unutmayın, sizin için çok değerli olan görme yeteneğinizi koruyacak olan bu kararlılıktır.*